

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
BİTKİ KORUMA VE KARANTİNA ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti (Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

3 Nisan 1952 tarihli Uluslararası Bitki Koruma Anlaşmasına uygun şekilde bitki koruma ve karantina alanında ikili işbirliğini güçlendirmeyi arzu ederek,

İki ülke arasındaki bitki koruma ve karantina alanlarındaki işbirliğini geliştirmek ve bitki ile bitki ürünlerinin karşılıklı ticaret ve mübadelesini kolaylaştırmayı amaç edinerek,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

Tarafların kendi ülke sınırları dâhilinde yürürlükte olan ulusal mevzuatlarını gözetmek koşuluyla, bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anımlara sahiptir:

- **"zararlı"** - bitki veya bitkisel ürünlere zarar veren her tür, soy, ya da biyotipte bitkisel, hayvansal ya da patojenik ajanlar;
- **"karantina zararlısı"** - bir bölgede henüz mevcut olmayan ya da mevcut olup, geniş çaplı olarak yayılmamış olan ve resmi olarak kontrol altında tutulan, potansiyel olarak ekonomik öneme sahip zararlı;
- **"bitkiler"** - tohumlar ve genetik malzeme de dâhil canlı bitkiler ve bunların parçaları;
- **"bitkisel ürünler"** - tahilları da içeren, işlenmemiş bitkisel kökenli ürünler ya da doğal özellikleri veya işlenme usulleri gereğince zararlıların yerleşme ve yayılma riskini ortaya çıkarabilen işlenmiş bitki kaynaklı ürünler

- **“sevkiyat”** – bir ülkeden diğerine taşınan ve gerektiğinde bir bitki sağlığı sertifikasına sahip bitkiler ile bitkisel ürünlerin ve/veya diğer malzemelerin herhangi bir miktarı (sevkiyat, bir ya da daha fazla maldan veya partiden oluşabilir);
- **“karantina uygulanacak madde”** – zararlıların konaklamasına ve yayılmasına yol açabilecek nitelikte ve özellikle uluslararası sevkiyat söz konusu olduğunda bitki sağlığı tedbirlerinin alınmasını gerektirdiği düşünülen her tür bitki, bitkisel ürün, depolama yeri, ambalaj malzemesi, nakil ve muhafaza araçları, toprak ve her türlü diğer organizma, nesne ya da malzeme

Madde 2

Anlaşma Taraflarının,ibu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu yetkili makamları aşağıda belirtilmiştir:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti adına- Tarım Bakanlığına bağlı Devlet Bitki Sağlığı Kontrol Servisi.

Madde 3

Taraflar, karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelere ait mutabakata varılmış listeleri teati edeceklerdir. Her iki Taraf da uluslararası bitki sağlığı ya da yeniden ihracata ilişkin bitki sağlığı sertifikasını talep etmektedir.

Taraflar, ulusal mevzuatları uyarınca ülkelerine girişi yasaklanmış karantina zararlılarına ait listeleri, anlaşma yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içerisinde teati edeceklerdir.

Tarafların yetkili makamları, ulusal mevzuatlarına uygun biçimde karşılıklı anlaşma sağlayarak karantina zararlıları listelerinde düzenlemeler ve değişiklikler yapabilirler.

Ücrete tabi hizmetlerin olması durumunda, düzenlemeye tabi madde, ürün ve nesnelerin kontrolüne ilişkin masraflar, Tarafların ülke sınırları içinde geçerli gümrük vergisine uygun olarak sevkiyat sahibi tarafından karşılanacaktır.

Madde 4

Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak bitki karantinası ve koruması alanında etkin işbirliği sağlamak amacıyla aşağıdaki yükümlülükleri yerine getireceklerdir:

- Karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin kendi ülke sınırları içine ithalatı ya da kendi ülkesinden başka ülke sınırları içine ihracatı sırasında karantina zararlılarının girişini engellemek için gerken tedbirleri almak;
- Tarafların ülke sınırları içinde bitki karantinası ve bitki koruma tedbirlerini düzenleyen kural ve ilkelerin teatisini gerçekleştirmek;
- Tarafların ülke sınırları içinde karantina zararlılarının kayıtları ve dağılımları konusunda bilgi teatisinde bulunmak;
- Karantina uygulanacak maddelerin, ürünlerin ve nesnelerin endüstriyel alanlardan ve depolama alanlarından seçilerek bitki sağlığı denetimlerinin yapılması, faal olarak bitki karantinası ve koruma konularıyla ilgilenilmesi ile bitki karantinası ve bitki koruma alanlarında bilimsel başarılar ve ilgili deneyimleri incelemek amacıyla karşılıklu uzman ziyaretleri düzenlenmesi;
- Bitki koruma ve karantina tedbirlerinin uygulanmasında, zararlıların kayıt altına alınması, yerlerinin tespit edilmesi, karantina dezenfeksiyonu ya da karantina zararlılarının yok edilmesi konularında bilimsel, teknik ve diğer yardımının karşılıklı olarak sağlanması;
- Acil durumlarda derhal tedbir alınması maksadıyla (Taraflardan birinin talebi üzerine) uzmanların keşif gezilerinin organize edilmesi;
- Bitki sağlığı sertifikası ya da yeniden ihracata yönelik bitki sağlığı sertifikası veya alınan bilgiler konusunda şüpheli durumların ortaya çıkması durumunda, diğer tarafın yazılı talebine istinaden, söz konusu sertifikayı veren ulusal bitki koruma örgütü aracılığıyla ilave ya da kesin bilgiler sunulması.

Madde 5

Taraflar, bir ülkeden başka bir ülkeye karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin ithalat, ihracat ve transit geçişlerinde ulusal mevzuatlarına uygun olarak kabul edilmiş bitki sağlığı yönetmeliklerine uymak zorundadırlar.

Madde 6

Taraflar, karantina zararlılarının ihracat yoluyla ya da karantina uygulanacak maddelerin, ürünlerin ve nesnelerin Tarafların ülke topraklarından transit geçişi yoluyla ülkeye girişinin ve yayılmasının önlenmesi amacıyla ulusal mevzuat hükümleri, Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesi hükümleri ve uluslararası standartlar uyarınca gerekli tüm tedbirleri uygulamakla yükümlüdürler.

Bir Taraf üskeden diğer Taraf ülkeye ithal edilen karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin beraberinde, ihracatı gerçekleştiren ülkenin ulusal bitki koruma kuruluşu tarafından verilen bitki sağlığı veya re-eksport bitki sağlığı sertifikası bulundurulmalıdır. Sertifika, karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin, ithalatı gerçekleştiren Tarafın bitki sağlığı koşullarını karşıladığı ve menşeи ayrı olan bitkilerin ithalatının, ithalatı gerçekleştiren Tarafın ithalat izniyle düzenlendiğini teyit etmelidir.

Bitki sağlığı sertifikası ve ithalat karantina ruhsatı masrafları, Tarafların ülkelere sınırları içerisinde uygulanan gümrük vergilerine göre mal sahibi tarafından karşılanır.

Tarafların yetkili makamları, karantina uygulanacak madde, ürün ve nesneler için ulusal ve uluslararası zorunluluklar tarafından belirlenen ilave bitki sağlığı tedbirleri (dezenfeksiyon, yeniden paketleme, dışarıdan karışan maddelerin ve toprağın temizlenmesi, yıkama, hermetik düzenleme, vb.) uygulama hakkına sahiptir.

Karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin transit geçişi, Tarafların ulusal mevzuat hükümleri, Uluslararası Bitki Koruma Konvensiyon hükümleri ve uluslararası standartlara göre gerçekleştirilmektedir.

Madde 7

Bitki sağlığı kontrolü sırasında karantina zararlısının tespit edilmesi durumunda, karantina uygulanacak maddeler ihracatı gerçekleştiren ülkeye iade edilmeli, işleme tabi tutulmalı (örn. fumigasyona maruz kalmışsa yeniden fumigasyon uygulanmalı), daha sonra masraflar sevkiyat sahibine ait olmak kaydıyla işlenmeli, veya arındırma işlemi ya da başka bir yöntemle arıtma işlemi yeterli olmuyorsa, gerekli belgeler düzenlenerek imha edilmelidir. Bu durumda Taraflar, Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesi uyarınca birbirlerini bilgilendirmelidir.

Karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerle birlikte, bitki sağlığı veya re-eksport bitki sağlığı sertifikasının bulunmadığı durumlarda, sevkiyat geri gönderilmelidir. Sevkiyatın ihracatı gerçekleştiren ülkeye iadesinin mümkün olmadığı durumlarda, ulusal bitki karantina ve koruma kuruluşunun talimatı ve laboratuvar analizi sonuçları esas alınarak ürüne fumigasyon uygulanabilir, işleme tabii tutulabilir, devlete teslim edilebilir veya Tarafların ulusal ve uluslararası bitki sağlığı normları ile mevzuat düzenlemeleri dikkate alınarak imha edilebilir. Her koşulda Tarafların yetkili makamları, 13 Sayılı Bitki Sağlığı Tedbirlerine İlişkin Uluslararası Standartların öngördüğü şartlar uyarınca ürünün koşullara uymadığı hususunda bilgilendirilmelidir.

Madde 8

Karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin Taraf ülke topraklarından ihracatı sırasında, 15 Sayılı Bitki Sağlığı Tedbirlerine İlişkin Uluslararası Standartlar uyarınca karantina zararlısı taşımayan ve topraktan arı özel işleme tabi tutulmuş ahşap, talaş, kâğıt, plastik ve diğer malzemeler ahşap ambalajlama malzemesi olarak kullanılır.

Karantina uygulanacak madde, ürün ve nesnelerin, Taraf ülke topraklarından diğer Taraf ülke topraklarına nakliyesinde kullanılacak olan nakliye araçları iyice temizlenerek gerekli görüldüğü durumlarda dezenfekt edilmelidir.

Madde 9

Taraflar, işbu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulanmasıyla ilgili özel hususları müzakere etmek üzere karşılıklı olarak mutabık kalınan bir tarihte ve yerde toplantı düzenleyceklerdir.

İşbu Anlaşmanın uygulanmasından doğan her türlü uyuşmazlık, Tarafların, Anlaşmanın uygulanmasının denetlenmesinden sorumlu yetkili makamlarının müzakeresi yoluyla çözülecektir. Uyuşmazlıkların müzakere yoluyla çözülmesinin mümkün olmadığı durumlarda, diplomatik kanallarla çözüm yoluna gidilecektir.

Madde 10

İşbu Anlaşmanın uygulanması amacıyla düzenlenecek toplantılarla ilişkin uluslararası seyahat masrafları ile temsil heyctinin diğer masraflarını, heyeti gönderen taraf; konaklama, ülke içi seyahat masrafları ve etkinlikle ilgili masrafları ise ev sahibi ülke karşılayacaktır.

Madde 11

İşbu Anlaşma hükümleri, Tarafların, bitki koruma ve karantina alanında kabul ettikleri uluslararası anlaşmalardan ve uluslararası bir kuruluşla olan üyeliklerinden doğan uluslararası hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

Madde 12

Tarafların karşılıklı onayı ile işbu Anlaşma üzerinde, anlaşmayı bütünlöyici nitelikte ve anlaşmanın 13. Maddesi uyarınca yürürlüğe konulabilecek ayrı protokoller halinde değişiklikler ve eklemeler yapılabilir.

Madde 13

İşbu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe konulabilmesi için gerekli iç prosedürlerini tamamladıklarını teyit eden en son yazılı bildirimi diplomatik kanallar vasıtasıyla karşı tarafa ilettikleri tarih itibarıyle yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyle 5 (beş) yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve geçerlilik süresi sona ermeden 6 ay önce Taraflardan birisi, bu Anlaşmayı sona erdirmek niyetini yazılı olarak diplomatik kanallar vasıtasıyla diğer Tarafa bildirmediği takdirde, yürürlük süresi 5'er (beşer) yıllık süre için kendiliğinden uzayacaktır.

Anlaşma Bakü'de/da 30.06.2012 tarihinde her biri aynı derecede geçerli ikişer orijinal nüsha halinde Türkçe, Azerice ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Bu Anlaşmanın yorumlanmasında herhangi bir farklılık olması durumunda, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Mehmet Mehdi Eker
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

Azerbaycan Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

İsmet Abasov
Tarım Bakanı

Türkiyə Respublikası Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında bitki mühafizəsi və karantini sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş

Bundan sonra Tərəflər adlandırılacaq Türkiyə Respublikası Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Hökuməti,

1952-ci il 3 aprel tarixli Beynəlxalq Bitki Mühafizəsi Konvensiyasına uyğun olaraq bitki mühafizəsi və karantini sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığı möhkəmləndirmək niyyəti ilə,

iki ölkə arasında bitki mühafizəsi və karantini sahəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi, bitki və bitkiçilik məhsullarının qarşılıqlı ticarətinin və mübadiləsinin asanlaşdırılması məqsədi ilə aşağıdakı məsələlər üzrə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Tərəflərin dövlətlərinin ərazilərində qüvvədə olan qanunvericiliyə riayət etmək şərti ilə, bu Sazişdə istifadə edilən terminlər aşağıdakı mənaları daşıyır:

- **zərərli orqanizm** – bitki və bitkiçilik məhsullarına zərər vuran bitkilərin, heyvanların və patogen agentlərin hər-hansı növü, növün dəyişmiş forması, biotipidir;
- **karantin tətbiq edilən zərərli orqanizm** – yoluxma təhlükəsi olan ərazidə mövcud olan və ya olmayan, lakin məhdud dairədə yayılan və müəyyən edilmiş mübarizə obyekti olan potensial iqtisadi əhəmiyyətli zərərli orqanizmdir;
- **bitki** – toxum və genetik material da daxil olmaqla, canlı bitkilər və onların hissələridir;
- **bitkiçilik məhsulları** - dən də daxil olmaqla, emal olunmamış bitki mənşəli materiallar, o cümlədən öz təbiətinə və ya emal üsuluna görə zərərli orqanizmlərin məskunlaşması və yayılması riskini yarada bilən emal olunmuş bitki mənşəli məhsullardır;
- **yük** – bir ölkədən digərinə daşınan və lazımlı gəldikdə tək fitosanitar sertifikatla müşayiət oluna bilən bitkilərin, bitkiçilik məhsullarının və/və ya digər materialların miqdardır (yük bir və ya çox mallardan və partiyalardan ibarət olə bilər);

- **karantin nəzarətində olan material** – zərərli orqanizmlərin məskunlaşmasına (gizlənməsinə) və yayılmasına şərait yaranan, fitosanitar tədbirlərin aparılmasını tələb edən (xüsusilə beynəlxalq yükdaşımaları zamanı) bitki və bitkiçilik məhsulları, onların saxlanma yeri, qablaşdırma materialı, nəqliyyat vasitələri, torpaq və hər hansı orqanizm, obyekt və ya yükdür.

Maddə 2

Bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün Tərəflərin səlahiyyətli orqanları:

Türkiyə Respublikası Hökuməti tərəfindən - Ərzaq, Kənd Təsərrüfatı və Heyvandarlıq Nazirliyi.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti tərəfindən - Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Fitosanitar Nəzarəti Xidməti;

Maddə 3

Tərəflər qarşılıqlı olaraq razılışdırılmış karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin siyahılarını mübadilə edirlər. Hər bir Tərəf beynəlxalq fitosanitar və ya tökrar ixracat fitosanitar sertifikatını tələb edir.

Tərəflər bu Sazişin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonrakı 60 (altıñş) gün ərzində milli qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada, ölkələrinə girişi qadağan olunan karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin siyahılarını mübadilə edirlər.

Tərəflərin səlahiyyətli orqanları qarşılıqlı razılışma əsasında milli qanunvericiliyə uyğun olaraq, karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin siyahılarına əlavələr və dəyişikliklər edə bilərlər.

Pullu xidmətlər mövcud olduğu təqdirdə, karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin yoxlanılmasına çəkilən xərclər (rüsüm) yük sahibi tərəfindən Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində mövcud tariflərə uyğun ödənilir.

Maddə 4

Tərəflər bitki mühafizəsi və karantini sahəsində səmərəli əməkdaşlığı təmin etmək məqsədi ilə qüvvədə olan milli qanunvericiliklərinə müvafiq olaraq aşağıdakı öhdəlikləri götürürler:

- karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin öz dövlətlərinin ərazisində idxlə və bir Tərəfin dövlət ərazisindən digər Tərəfin dövlət ərazisində ixracı zamanı fitosanitar karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin daxil olmasının qarşısını almaq məqsədi ilə lazımi tədbirlər görmək;

- Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində bitki mühafizəsi və karantini tədbirlərini tənzimləyən qaydaların və əsasnamələrin mübadiləsini həyata keçirmək;

- Tərəflərin dövlətlərinin ərazilərində karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin qeydə alınması və yayılması barədə məlumat mübadiləsi aparmaq;

- karantin nəzarətində olan materialların istehsal və tədarük yerlərində seçmə yolu ilə fitosanitar yoxlanılmasının həyata keçirilməsi və bitki karantini və

mühafizəsi məsələlərinin operativ həlli, həmçinin bitki karantini və mühafizəsi sahəsində elmi nailiyyətlərin və təcrübələrin öyrənilməsi məqsədi ilə mütəxəssislərin qarşılıqlı ezam edilməsi yolu ilə mübadiləsini həyata keçirmək;

- bitki karantini və mühafizəsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsində, karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin aşkar edilməsi, lokallaşdırılması, karantinin zərərsizləşdirilməsində və ya ləğv edilməsində qarşılıqlı elmi, texniki və digər köməklik göstərmək;

- fəvqəladə hallarda təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi məqsədi ilə (Tərəflərdən birinin xahişi ilə) mütəxəssislərdən ibarət ekspedisiya qruplarını ezam etmək;

- fitosanitar və ya təkrar ixracat fitosanitar sertifikatı və ya daxil edilmiş məlumatlar barədə şübhəli hallar yarandıqda, ikinci Tərəfin yazılı tələbi əsasında, sertifikatı verən dövlətin milli bitki mühafizəsi və karantini təşkilatı tərəfindən əlavə və ya dəqiqləşdirilmiş məlumatı təqdim etmək.

Maddə 5

Tərəflər bir ölkənin ərazisindən digər ölkənin ərazisinə göndərilən karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin idxalı, ixracı və tranzit zamanı Tərəflərin milli qanunvericiliklərinə müvafiq olaraq, təsdiq olunmuş fitosanitar qaydalarına riayət etməyi öhdələrinə götürürler.

Maddə 6

Tərəflər dövlətlərinin ərazisinə ixrac edilən və ya tranzitlə keçirilən karantin nəzarətində olan məhsullarla, materiallarla və obyektlərlə karantin tətbiq edilən zərərlə organizmlərin daxil olmasının və yayılmasının qarşısının alınması üçün milli qanunvericiliyə, Bitki Mühafizəsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyaya və beynəlxalq standartların tələbərinə uyğun olaraq bütün zəruri tədbirlərin görülməsini öhdələrinə götürürler.

Bir Tərəfin dövlətinin ərazisindən digər Tərəfin dövlət ərazisinə idxal edilən karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin hər bir yük partiyası ixrac edən ölkənin milli bitki mühafizəsi təşkilatı tərəfindən verilmiş fitosanitar və ya təkrar ixracat fitosanitar sertifikatı ilə müşayiət edilməlidir. Sertifikat karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin idxal edən Tərəfin fitosanitar normalarına cavab verməsini müəyyən etməlidir və ayrı-ayrı mənşəli yüklerin idxalı idxalçı dövlətin idxal icazəsi ilə nizamlanır.

Fitosanitar sertifikata və idxal karantini icazəsinə çəkilən xərclər yüksək sahibi tərəfindən, Tərəflərin ərazilərində qəbul olunmuş müvafiq tariflər (rüsüm) üzrə ödənilir.

Tərəflərin solahiyatlı orqanları milli və beynəlxalq tələblərə uyğun olaraq, karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin fitosanitar vəziyyətinə dair əlavə şərtlər qoymaq (zərərsizləşdirmək, yenidən qablaşdırmaq,

kənar qarışqlardan və torpaqdan azad etmək, yuyulma, germetiklik və s.) hüququna malikdir.

Karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin tranzisi Tərəflərin milli qanunvericiliyi, Beynəlxalq Bitki Mühafizəsi Konvensiyası və beynəlxalq standartların tələblərinə müvafiq olaraq həyata keçirilir.

Maddə 7

Fitosanitar nəzarəti zamanı karantin tətbiq edilən zərərlər organizmlər aşkar edildiyi hallarda, belə karantin nəzarətində olan materiallar, ixracatçı ölkəyə geri qaytarılmalı və ya zərərsizləşdirilməli, əgər zərərsizləşdirmənin nəticəsi qənaətbəxş deyilsə, yük sahibinin hesabına emal edilməli və ya müəyyən sənədlərin rəsmiləşdirilməsindən sonra yük məhv olunmalıdır. Bu halda, Tərəflər Beynəlxalq Bitki Mühafizəsi Konvensiyasına uyğun olaraq bir-birini məlumatlaşdırmalıdır.

Karantin nəzarətində olan məhsul, material və obyektlər beynəlxalq fitosanitar və ya təkrar ixracat fitosanitar sertifikasi ilə müşayiət olunmadıqda, geri qaytarılmalıdır, yüklerin geri qaytarılması mümkün olmadıqda, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq milli bitki mühafizəsi və karantini təşkilatının qərarına və aparılmış laboratoriya analizlərinin nəticələrinə əsasən yük zərərsizləşdirilə, emal edilə, dövlətə təhvil verilə və ya razılışan Tərəflərin milli və beynəlxalq fitosanitar normalarına və qanunvericilik qaydalarına riayət edilməklə məhv edilə bilər. Bütün hallarda Tərəflərin səlahiyyətli orqanları uyğunsuzluq barədə 13 nömrəli Fitosanitar Tədbirlər üzrə Beynəlxalq Standartın tələblərinə uyğun olaraq məlumatlaşdırılmalıdır.

Maddə 8

Karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin razılışan Tərəflərin dövlət ərazisindən ixracı zamanı qablaşdırma materialı kimi 15 nömrəli Fitosanitar Tədbirlər üzrə Beynəlxalq Standarta uyğun olaraq xüsusi qaydada emal olunmuş ağacdən olan, fitosanitar karantin tətbiq edilən zərərlər organizmlərin daşıyıcıları olmayan və torpaqdan azad olunan taxta kəpəyi, yonqar, kağız, plastik və digər materiallardan istifadə edilir.

Tərəflərin birinin dövlət ərazisindən digər Tərəfin dövlət ərazisində karantin nəzarətində olan məhsulların, materialların və obyektlərin daşınmasında istifadə olunan nəqliyyat vasitələri əsaslı təmizlənməli və zərurət yarandıqda zərərsizləşdirilməlidir.

Maddə 9

Tərəflər bu Sazişin həyata keçirilməsini asanlaşdırmaq və tətbiqi ilə bağlı müəyyən məsələləri müzakirə etmək üçün tarixi və yeri qarşılıqlı razılışma yolu ilə müəyyənləşdirməkla iclaslar keçirirlər.

Bu Sazişin tətbiqindən irəli gələn istənilən mübahisəli məsələlər Tərəflərin Sazişin tətbiqinə nəzarət edən səlahiyyətli orqanları arasında məsləhətlaşmalar

yolu ilə həll edilir. Məsləhətləşmələr nəticəsində razılıq əldə edilməzsə, mübahisəli məsələlər diplomatik kanallar vasitəsilə həll edilir.

Maddə 10

Bu Sazişin tətbiq edilməsi üçün təşkil edilən işgüzar görüşlərdə göndərən Tərəf öz nümayəndə heyətinin yol və digər xərclərini, qəbul edən Tərəf isə təşkilati, mehmanxana və ölkədaxili nəqliyyat xərclərini ödəyir.

Maddə 11

Bu Sazişin müddəaları Tərəflərin iştirakçısı olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən və ya onların bitki mühafizəsi və karantini üzrə beynəlxalq təşkilatlara üzvlüyündən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə təsir etmir.

Maddə 12

Bu Saziş Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə bu Sazişin ayrılmaz hissəsi olan və 13-cü maddəsində nəzərdə tutulan qaydada qüvvəyə minən ayrıca protokollarla rəsmiləşdirilən əlavə və dəyişikliklər edilə bilər.

Maddə 13

Bu Saziş onun qüvvəyə inməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsilə alındığı tarixdən qüvvəyə minir.

Bu Saziş 5 (beş) il müddətinə bağlıdır və Tərəflərdən biri bu müddətin bitməsinə 6 (altı) ay qalmış onu ləğv etmək niyyəti barədə digər Tərəf diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı şəkildə məlumat verməzsə, Sazişin qüvvəsi avtomatik olaraq növbəti besillik müddətlərə uzadılacaqdır.

Bu Saziş Baku şəhərində 2012 -ci il "30.06" tarixində, hər biri Türk, Azərbaycan və İngilis dillərində olmaqla, iki əsl nüsxədə imzalanmışdır və bütün mətnlər bərabər autentikdir.

Bu Sazişin təfsiri zamanı fikir ayrılığı yarandıqda, ingilis dilindəki mətndən istifadə ediləcəkdir.

**AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELD OF
PLANT PROTECTION AND QUARANTINE
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Azerbaijan, hereinafter referred to as "the Parties",

Desiring to strengthen bilateral cooperation in the field of plant protection and quarantine in compliance with International Plant Protection Convention of 3 April 1952,

Aiming at improving the cooperation in the field of plant protection and quarantine between the two countries, and facilitating mutual trade and exchange of plant and plant products.

Have agreed as follows:

Article 1

With a condition to observe the national legislation being in force on the territories of the states of the Parties, the terms used in this Agreement shall have the following meanings:

- "pest" - any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agents injurious to plants or plant products;
- "quarantine pest" - a pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled;
- "plants" - living plants and parts thereof, including seeds and germplasm;
- "plant products" - unmanufactured material of plant origin, including grain and those manufactured products that, by their nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests;

-“**consignment**” - a quantity of plants, plant products and/or other articles being moved from one country to another and covered, when required, by a single phytosanitary certificate (a consignment may be composed of one or more commodities or lots)

-“**regulated article**” - any plant, plant product, storage place, packaging, conveyance, container, soil or any other organism, object or material capable of harboring or spreading pests, deemed to require phytosanitary measures, particularly where international transportation is involved.

Article 2

The competent authorities of Parties responsible for the implementation of this Agreement are:

From the Government of the Republic of Azerbaijan - The State Phytosanitary Control Service at the Ministry of Agriculture.

From the Government of the Republic of Turkey - The Ministry of Food, Agriculture and Animal Husbandry.

Article 3

The Parties shall exchange agreed lists of regulated articles, products and objects. Each Party requires international phytosanitary or re-export phytosanitary certificate.

In accordance with their national legislation Parties shall exchange lists of quarantine pests prohibited to enter their countries within 60 days as of the date this Agreement enters into force.

The Competent authorities of the Parties according to the national legislation may mutually agree on amendments and changes in the list of quarantine pests.

In the case of existence of payable services, expenses for check of regulated articles, products and objects will be borne by an owner of the consignment according to the tariffs (duty) applicable on the territories of Parties.

Article 4

With a purpose to provide effective cooperation in the field of plant quarantine and protection, the Parties according to national legislation shall have the following obligations:

- carry out necessary measures to prevent introduction of the quarantine pests during import to its state territory, export from one state territory to another state territory of regulated articles, products and objects;
- implement the exchange of rules and guidelines regulating plant quarantine and protection measures in the territories of the states of the Parties;
- conduct information exchange on records and distribution of the quarantine pests in the territories of the states of the Parties;
- perform quarantine inspections of the regulated articles, products and objects by selection in the industrial and stock places and operatively deal with plant quarantine and protection issues as well as exchange of mutual business trips of the specialists with the aim to study scientific achievements and relevant experience in the field of plant quarantine and protection;
- share mutual scientific, technical and other assistance on putting into practice the measures of the plant quarantine and protection, recording, localization, quarantine disinfection or eradication of quarantine pests;
- in the case of emergency, with the purpose of taking urgent measures (at the request of the one Party), organize business trips of expeditions of specialists;
- upon the appearance of suspicious cases concerning phytosanitary or re-export phytosanitary certificate or received information, on the basis of written request of the second Party to present additional or exact information by national plant protection organization of the state issuing a certificate.

Article 5

The Parties are obliged to observe adopted phytosanitary regulations on import, export and transit of regulated articles, products and objects from one country to another in accordance with the national legislation of the Parties.

Article 6

The Parties are obliged to apply all necessary measures according to the requirements of the national legislation, International Plant Protection Convention and international standards to prevent introduction and spread of quarantine pests by export or transit of the regulated articles, products and objects to the territories of the states of the Parties.

Each party of consignment of the regulated articles, products and objects imported to the state territory from one Party to state territory of another Party should be accompanied by the phytosanitary or re-export phytosanitary certificate issued by national plant protection organization of the exporting country. The certificate should confirm that regulated articles, products and objects correspond to the phytosanitary requirements of the imported Party and import of separate plants of origin are regulated by import permit of importing state.

Expenses for phytosanitary certificate and import quarantine permit shall be borne by an owner of the consignment according to the tariffs (duty) applicable on the territories of Parties.

The competent authorities of the Parties have rights to apply additional phytosanitary measures on regulated articles, products and objects determined by national and international requirements (disinfect, re-pack, cleaning from outside mixtures and soil, washing, hermeticity, etc.).

Transit of the regulated articles, products and objects is carried out in accordance with the national legislation of the Parties, International Plant Protection Convention and international standards.

Article 7

In case of quarantine pests identified during phytosanitary inspection, such regulated articles must be returned to the country of export, treated, (fumigated if they exposed to fumigation), then the consignment should be treated on the account of owner or, if fumigation or any other treatment is not sufficient, should be destroyed after fixed documents issued. In this case, the Parties notify each other in accordance with the International Plant Protection convention.

In case regulated articles, products and objects are not accompanied by phytosanitary or re-export phytosanitary certificate, they must be returned. If there is no possibility to return consignments to the country of export, on the basis of order of national plant quarantine and protection organization and the results of analysis of the laboratory the consignment can be fumigated, treated, returned to the state or destroyed by observing legislation regulations and national and international phytosanitary norms of the Parties. In any case the competent authorities of the Parties should be notified about incompliance in accordance with the requirements of the International Standards on Phytosanitary Measures No 13.

Article 8

During the export of the regulated articles, products and objects from the state territory of the Parties, in accordance with the International Standards on Phytosanitary Measures No 15, special treated wood, sawdust, paper, plastic and other materials which are not carrying quarantine pests and free of soil shall be used as wood packaging material.

Means of transport that shall be used for transportation of the regulated articles, products and objects from the state territory of one Party to the state territory of the other Party must be thoroughly cleaned and disinfected if needed.

Article 9

The Parties shall organize meetings at a mutually agreed date and venue in order to facilitate the implementation of this agreement and negotiate specific issues related to its implementation.

All kind of disputes arising out of the implementation of this agreement shall be settled through consultations between the competent authorities of Contracting Parties responsible for inspecting the implementation of this agreement. In case it is impossible to solve the dispute through consultations it shall be settled through diplomatic channels.

Article 10

For the meetings to be held with regard to the implementation of this Agreement international travel expenses and other costs of delegations shall be borne by sending party, and organizational, accommodation and internal travel expenses shall be assumed by host country.

Article 11

The provisions of the Agreement shall not affect Parties' international rights and obligations arising from international agreements that they acceded or their membership to international organization in the field of plant protection and quarantine.

Article 12

By mutual consent of the Parties additions and amendments can be made to this Agreement in the form of separate protocols being an integral part of this Agreement and entering into force according to the article 13 of the Agreement.

Article 13

The present Agreement shall enter into force on the date of receipt by the Parties of the last written notification through diplomatic channels confirming completion of their internal procedures required for the entry into force of this Agreement.

This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years and shall be extended automatically for a subsequent period of 5 (five) years thereafter, unless either of the Parties 6 (six) months in advance notifies through diplomatic channels the other Party in writing of its intention to terminate it.

Done in Baku on 30.06.2012. in two original copies in Turkish, Azerbaijani and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.

For the Government of
the Republic of Turkey

For the Government of
the Republic of Azerbaijan

Mehmet Mehdi Eker
Minister of Food, Agriculture
and Livestock

Ismet Abasov
Minister of Agriculture